

ستارگان وکالت

همراه شما تا جشن ستاره شدن

کارگاه فن بیان

مدرس : طالب ملائی

(مدرس دانشگاه، دارنده مدال طلای المپیاد حقوق و عضو بنیاد ملی نخبگان)

جهت اطلاع از خدمات آموزشی : ۰۹۳۶۴۴۲۲۰۹۲ - ۰۹۹۲۴۴۸۱۵۶۸

و یا به سایت ستارگان وکالت مراجعه نمایید.

setareganevekalat

setareganevekalat

<https://setareganevekalat.com>

جلسه دوم - بخش اول :

مرور مباحث گذشته : همه ما می‌توانیم بیان خود را بهتر کنیم چون یک مهارت اکتسابی است و نیاز به تلاش دارد. اولین قراری که گذاشتیم این بود که مسئولیت تفهیم را به عهده بگیریم. من مسئول هستم به هر مخاطب خود طوری مطالب را با صدا و کلمات و جملات بیان کنم که او متوجه شود. قرار بر این شد که تکنیک‌هایی که گفته می‌شود را یک به یک تمرین کنیم و اول روی یکی از آنها تمرکز کنیم تا تبدیل به عادت خودکار شود و سپس به سراغ بعدی برویم چون اگر بخواهیم همزمان نتیجه بگیریم احتمالاً ناامید می‌شویم. همچنین قرار بر این شد که به سراغ دوره‌های فن بیانی نرویم که هدف آن تربیت گوینده و مجری و دوبلور است، چون ما نمی‌خواهیم گوینده، مجری یا دوبلور باشیم بلکه می‌خواهیم به عنوان حقوقدان، مدرس، وکیل و مشاور حقوقی قدرت تفهیم بالا و متقاعد کنندگی داشته باشیم. در واقع ما می‌خواهیم با تفهیم و استدلال متقاعد کنیم و نه با تن صدا.

قرار بر این شد که بینیم کدام یک از ایرادات را داریم و به سراغ تکنیک رفع آن برویم.

تکنیک اول : در صورتی که تن صدای ما ضعیف است آن را بالا بیاوریم چون صدای ضعیف یک عیب و ایراد بزرگ برای بیان است.

تکنیک دوم : صدای ما دارای فراز و فرود باشد و یک خط و ممتد نباشد چون صدا هرچه جذاب و هرچه قوی و بلند باشد، یکنواختی باعث می‌شود که تاثیر آن از بین برود و اصلاً توجهی نشود.

تکنیک سوم : اگر تکه کلامی داریم (یعنی کلمات و اصوات زایدی که هیچ مفهومی را نمی‌رساند و اضافه گویی است) را حذف کنیم و به جای آن مکث کنیم چون سکوت قدرتمندتر و زیباتر است.

تکنیک چهارم : اگر مکث‌های ما طولانی و آزاردهنده است، به این سو برویم که آن سکوت هم حذف شود اما پر کردن سکوت و مکث‌ها با تکه کلام‌ها و اصوات (مانند اِ) غلط است. مکث و سکوت از تکه کلام یا اصوات زاید بسیار بهتر است.

پس تن صدای خود را افزایش دهید البته نباید تبدیل به فریاد شود اما باید خوب شنیده شود، با نوسان صحبت کنید و بر روی کلماتی که باید تاکید شود تاکید کنید، گاهی حتی صدای خود را آنقدر پایین بیاورید که افراد آن را با تمرکز بشنوند و روی برخی از موارد هم صدای خود را بالا ببرید و حتی در مواردی فریاد کشیدن هم می‌تواند موثر باشد اما این مورد بسیار کم است. تکه کلام‌های خود را حذف کنیم و به جای آنها سکوت کنیم چون زیباتر و قدرتمندتر است و اگر مکث‌های زائد هم داریم آنها را حذف کنیم.

سوال : از کجا تشخیص دهیم مکثی که من اکنون دارم یک مکث زائد است و باید حذف شود و یا مکثی است که به جا است و باید باشد و صحبت من را زیباتر و توجه را بیشتر می‌کند و حتی باعث فهم بیشتر می‌شود؟

پاسخ : اگر شما به صورت آزادی مکث می‌کنید یعنی با قصد و نیت مکث می‌کنید چون مطلب تخصصی است و می‌خواهید فهمیده شود، این مکث مفید است. معیار مکث بد این است که ما از سر ناتوانی سکوت می‌کنیم یعنی به خاطر نمی‌آوریم، این سکوت زائد است و باید حذف شود. البته اشتباه نکنید و آن را با تکه کلام پر نکنید چون ایرادی ندارد. افراد متوجه می‌شوند که من اکنون مطلب را به خاطر ندارم و خسته هستم یا این مطلب را فراموش کردم و در مورد آن فکر می‌کنم. ما همگی انسان هستیم و این موضوع برای همه ما پیش می‌آید البته باید تلاش کنیم که بر مطلب اشراف پیدا کنیم.

این هم مرور مباحث گذشته بود که در صورت استفاده از آنها نتیجه بسیار خوبی می‌گیرید به خصوص اگر مدرس باشید و کلاس حضوری داشته باشید چشم در چشم بازخورد آن را می‌بینید.

تکنیک پنجم: بیشتر تعامل ما با افرادی بوده که گوش آنها با کلمات و تن صدای ما آشنا است و به عبارتی ما را می‌فهمند اما دیگران ما را نمی‌فهمند. هرچه از ما در تعاملات دورتر باشند درجه فهم آنها پایین‌تر می‌آید. برای مثال: ما فارسی زبان هستیم و یک نفر چینی هم که فارسی را آموخته است فارسی صحبت می‌کند. در اینجا وقتی او صحبت می‌کند چون شما قبلاً با وی تعامل نداشته‌اید فهم او سخت است. شما برای فهمیدن نیاز دارید که او مکث‌هایی داشته باشد تا بتوانید فکر کنید و مطلب او را دریافت کنید. حتی اگر یک نفر از خراسان به کاشان می‌رود، با وجود اینکه فاصله بسیار کمتر است و گاهی اصلاً نمود پیدا نمی‌کند. وقتی وارد کلاس تدریس می‌شود در میزان راندمان کار شما تاثیر می‌گذارد با توجه به همان فاصله‌ای که وجود دارد چون اختلاف لهجه داریم، درجه درک و فهم پایین‌تر می‌آید و گوینده باید رساتر و شمرده‌تر صحبت کند، در مورد مسائل تخصصی هم همین است.

هرچه مطالب تخصصی‌تر می‌شود افراد نیاز بیشتری دارند برای اینکه آن را بهتر دریافت کنند.

اهمیت شمرده گویی: اگر شما در ترم یک و دو می‌خواهید به دانشجوی حقوق تدریس کنید او با کلماتی مواجه می‌شود که برای اولین بار است می‌شنود. برای شما این الفاظ حل شده است اما برای او اینطور نیست. یا اگر پشت تلفن صحبت می‌کنید زبان بدن شما حذف می‌شود و خود زبان بدن کمک می‌کند که افراد بیشتر متوجه شوند. پشت تلفن شما این وضعیت را از دست می‌دهید و فقط صدا و جملات و کلمات را دارید. در اینجا است که قدرت فن بیان بیشتر می‌شود، چه آنجایی که ما با یک ناآشنا با لهجه و زبان خود صحبت می‌کنیم چه جایی که با هم زبان‌هایمان صحبت می‌کنیم و مطالب تخصصی را بیان می‌کنیم که آنها به راحتی آن را متوجه نمی‌شوند در هر صورت باید شمرده صحبت کنیم. شمرده گویی در مشاوره و آموزش، فروش و بازاریابی و هر تعاملی که قرار است فرد مطالب ما را بفهمد و متقاعد شود بسیار مهم است و معجزه می‌کند. من این را در افرادی که پرزنت یا مشاوره و فروش انجام می‌دهند دیده‌ام. دو نفر کاملاً یکسان هستند و تفاوت زیادی با هم ندارند و تنها تفاوت آنها این است که یکی از آنها مسلسل وار صحبت می‌کند و دیگری شمرده صحبت می‌کند و آن شخصی که شمرده صحبت می‌کند میزان رضایت و نتیجه‌گیری بیشتری دارد.

شما اگر بندهای یک قرارداد را به یک غیر حقوقی آموزش دهید اگر شمرده صحبت نکنید آنها چیزی متوجه نمی‌شوند. یکی از بزرگترین دغدغه‌های ما در جذب مدرس این بود که آیا او شمرده صحبت می‌کند یا خیر و حتی ما مجبور به حذف برخی از مدرس‌ها می‌شدیم آن هم با وجود توانمندی علمی فقط به خاطر اینکه شمرده صحبت نمی‌کردند. مخصوصاً زمانی که کلمات عربی است چون زمانی که کلمات عربی است مدرس باید شمرده بگوید که مخاطب بفهمد و بنویسد مانند کلاس ارشد یا دکترای حقوق که مسلسل وار صحبت می‌کند.

تاکید بر بیان صحیح اصطلاحات: تا جایی که می‌توانید شمرده شمرده صحبت کنید و سطح مطالب را پایین بیاورید بدون اینکه حذف نابجا انجام دهید و مطالب را نابود کنید یا اصطلاحات حقوقی را حذف کنید. برخی از همکاران اصطلاحات حقوقی را حذف می‌کنند اما این صحیح نیست چون قانون و قرارداد چیزی است که ما نمی‌توانیم اصطلاحات آن را حذف کنیم. بر فرض اینکه قرار باشد برخی اصطلاحات حذف شود و فارسی شود من و شما نمی‌توانیم آن را به فارسی تبدیل کنیم برای مثال خیار تبعض صفقه، اصطلاحی است که ما نمی‌توانیم آن را تغییر دهیم همچنین ضمان ضم ذمه و نقل ذمه همین است و ما باید از همین کلمات استفاده کنیم. ما باید این کلمات را شرح ساده دهیم و آنقدر شمرده صحبت کنیم که مخاطب ما آن را بفهمد.

میزان شمرده بودن: اینکه شمرده بودن چه میزان باشد در رابطه شما با مخاطبتان فهمیده می‌شود و اگر رابطه شما حضوری باشد شما به زودی از ارتباط چشمی متوجه آن می‌شوید که آیا او همراه شما هست یا نیست اما اگر همراه نباشد باید به نحوی تعامل برقرار کنید. در فضای مجازی هم می‌توان از روش‌هایی استفاده کرد برای مثال من به دانشجویان می‌گویم اگر متوجه شدید عدد یک را ارسال کنید.

نکته: در بیان مطالب حقوقی معمولاً اگر شما آنقدر بین کلمات مکث کنید که افراد بتوانند آن را یادداشت کنند معمولاً اعتراض و خستگی ایجاد نمی‌کند بلکه باعث بیشتر پذیرفته شدن مطلب می‌شود پس باید شمرده صحبت کرد. از شمرده صحبت کردن که با مکث ارتباط دارد، نباید خسته شوید و برترسید. اگر دیدید که مخاطب با شما همراه است سرعت خود را بالا ببرید. پس اصل را بر این بگذارید که مکث داشته باشید فقط نباید شبیه ربات شوید به طور کلی مکث معمولاً خسته کننده نیست به خصوص در مطالب تخصصی.

پرسش: چگونه شمرده صحبت کنیم؟

پاسخ: ما با افرادی تعامل می‌کنیم که صدای ما را می‌فهمند و هر چقدر ما ضعیف صحبت کنیم ما را متوجه می‌شوند اما همه اینطور نیستند. دانشجوی ما یا موکل، آنقدر آشنایی با صدا و کلمات ما ندارد و ما باید مسئولیت تفهیم را به عهده بگیریم و سرعت کلمات و جنس آنها را طوری تنظیم کنیم که او متوجه شود. برای برخی سریع صحبت کردن عادت است و نمی‌توانند آرام صحبت کنند. منظور از آرام صحبت کرد، تن صدای پایین نیست بلکه شمرده صحبت کردن و فاصله انداختن بین کلمات است. برای اینکه هم شمرده صحبت کنید و هم در موارد دیگر به شما کمک شود، تا جایی که می‌توانید دهان خود را باز کنید به صورتی که انگار می‌خواهید کل کلمه را بلعید. هرچه دهان بیشتر باز شود شمردگی کلمات هم بیشتر می‌شود.

تقویت بیان و شمرده سخت گفتن: تمرین اینکه کاملاً دهان خود را باز کنیم و صحبت کنیم روی مهارت‌های بعدی هم موثر است. اگر می‌خواهید بیان شما خوب شود، یک دوره فروش تلفنی بروید و کار فروش تلفنی انجام دهید چون به شکل عجیب و معناداری همه تکنیک‌هایی که می‌گویم را یاد می‌گیرید مخصوصاً اینکه شمرده صحبت کنید به دلیل اینکه ارتباط چشمی و زبان بدن حذف می‌شود و فقط باید با صدا طرف مقابل را متقاعد کنید. افرادی که بالای ۲ یا ۳ سال کار مشاوره تلفنی انجام دادند معمولاً بیان‌های خوبی دارند. آموزه‌هایی که در دوره‌های فروش و بازاریابی تلفنی به صورت رایگان داده می‌شود (که البته الزامی ندارد دوره‌های آن را تهیه کنید)، رعایت کنید چون یک سال بعد بیان شما خیلی بهتر از آن چیزی که هست می‌شود.

نحوه تمرین: لازم نیست که شما روزی نیم ساعت برای این تمرینات زمان بگذارید و کافی است که در صحبت‌های روزمره انجام دهید و پس از مدتی می‌بینید که این موضوع حل شده است. نیاز به اینکه زمان اختصاصی برای انجام تمرین‌ها بگذارید وجود ندارد.

پس بین کلمه به کلمه تا می‌توانید فاصله بیندازید و دهان خود را باز کنید. معمولاً افرادی که تند صحبت می‌کنند به ندرت می‌توانند دندان آنها را ببینید.

تکنیک ششم: این تکنیک بسیار مهم است و افرادی که واقعاً تمرین کردند و بیان خود را تقویت کردند، حالا چه شخص روحانی است و خطابه خود را تمرین کرده است و چه حقوقدان است یا مدرس در نتیجه سال‌ها تمرین این ایراد را رفع کرده است، تقریباً همه افراد این ایراد را دارند. این ایراد این است که افراد کلمه را به طور کامل ادا نمی‌کنند انگار قسمتی از کلمه را می‌جویند در واقع برخی کلمات را نمی‌خورند بلکه جملات را می‌جویند. کسی که کلمات را می‌جوید مشکل بسیار حادی دارد حتی برای ارتباطات عادی و صحبت کردن با خانواده یا دوستان چه برسد به کار تدریس و وکالت و آموزش. افرادی که کلمه خوری دارند تعداد بسیار کمتری هستند نسبت به کسانی که جملات را می‌خورند. بسیاری از ما جملات را به صورت کامل بیان نمی‌کنیم.

نحوه تشخیص: وقتی افراد کلمات را می‌جویند تا حد زیادی شبیه صحبت کردن تو دماغی است اما در حدی که شما کلمه را متوجه نمی‌شوید یا سخت متوجه می‌شوید. برای مثال شخص در کلمات خود حرف «ر» را حذف می‌کند به نحوی که شما کلمه را متوجه نمی‌شوید. کسانی که جملات را می‌خورند ممکن است فعل یا فاعل یا بخش دیگری از جمله را حذف کنند.

نکته: ممکن است در زبان ما نگفتن بخشی از کلمه صحیح باشد و در دستور زبان آن حذف را صحیح بدانند که منظور ما این دسته موارد نیست بلکه منظور ما حذف کلماتی است که دیگران را به چالش می‌اندازد و گویش وران آن زبان مطلب را نمی‌فهمند.

علت خوردن جملات: علت این است که ما مطلب را به خوبی می‌دانیم و در ذهن ما این موضوع حل شده است و فکر می‌کنیم برای دیگران هم همینطور است. اگر تاکنون این موضوع برای شما پیش نیامده است همه شما سخنور هستید. برای مثال: وقتی یک نفر یک داستان یا فیلم سینمایی را تعریف می‌کند، او قسمت‌های زیادی را تعریف نمی‌کند و دیگران از او سوال‌های زیادی در مورد فیلم می‌پرسند و می‌خواهند بدانند که در هر قسمت چه شده است.

تاکید بر ادای کامل جملات و کلمات: پس هم کلمات را به صورت کامل بیان کنید و هم جملات را کامل بیان کنید؛ هیچ چیز را نخورید و از آن نگذرید. ممکن است شما اصلاً این ایراد را نداشته باشید چون افراد حقوقی در این مورد بهتر هستند و معمولاً در کلاس‌های حقوق از همان ابتدا مدرسان حقوق نسبت به سایرین بیان بهتری دارند و به مرور با شنیدن آنها بیان شما ترمیم شده است؛ اگر شما از حیطه افراد حقوقی خارج شوید مکرراً این موارد را می‌بینید، هم افرادی که کلمات را می‌بلعند و هم جملات را کامل نمی‌گویند. جملات شما باید مانند یک انشا کامل باشد. منظور من این نیست که لزوماً کلمات باید فارسی فصیح باشد یا بدون لهجه باشد بلکه منظور این است که حتی اگر با لهجه می‌گوییم کلمات و جمله کامل بیان شود.

نکته: اگر موردی باشد که حذف شود و کلام را زیباتر کند و حداقل زیبایی کلام به قدرت تفهیم آن خللی وارد نکند می‌توان آن را هضم نمود اما حذف اخلاص کننده نباید انجام شود. در زبان عربی در بحث بلاغت می‌گویند برای اینکه صحبت بلیغ و فصیح باشد باید به نحوی بگویید که سکوت شما صحیح باشد، یعنی طرف مقابل منتظر نباشد که شما چیزی بگویید.